

مترجم: ته‌میننه مولانا

چرخ خیاطی Sewing

دوزندگی با دست هنری است که بیش از ۲۰ هزار سال قدمت دارد. نخستین سوزن‌ها از استخوان حیوانات بود و رشته‌ها از رگ و پی حیوانات تهیه شدند. در واقع، سوزن‌های فلزی در قرن ۱۴ و اولین سوزن‌های سوراخدار در قرن ۱۵ ساخته شدند.

پیدایش چرخ مکانیکی

اولین امتیاز ثبت شده‌ی ابزار مرتبط با ماشین مکانیکی دوخت به نام چارلز ویستال^۱ آلمانی می‌باشد. برای ویستال حق امتیازی برای سوزنی صادر شد که طراحی آن برای یک ماشین صورت گرفته بود. حال آنکه، حق امتیاز مذکور نمی‌تواند سندی دال بر وجود یک ماشین دوخت باشد.

الیاس هاو

مبتکرین متعددی به منظور بهبود دوخت تلاش نمودند. نخستین حق امتیاز برای ماشین خیاطی در سال ۱۷۹۰ جهت مخترع و کم‌دستاز انگلیسی، "تامس سنت" صادر گردید. مشخص نیست که آیا تامس سنت نمونه‌ی قابل استفاده‌ای از اختراع را ساخته بود یا خیر. مطابق آنچه به ثبت رسیده بود دستگاه وی یک سوراخ کن توصیف شده بود که به روی چرم روزنه‌ای ایجاد می‌کرد و آنگاه سوزنی را از آن عبور می‌داد. بازسازی دوباره‌ی ابداع تامس سنت هرگز عمل نکرد. در سال ۱۸۱۰، یک آلمانی دیگر به نام "بالتازار کرمز"^۲ یک ماشین خودکار دوخت را ابداع کرد لیکن آن را ثبت نمود و هیچوقت کاربردی نشد. خیاط استرالیایی، "رژف مادر سپرگر"^۳ تلاش‌های فراوانی در راستای اختراع ماشین خیاطی کرد و در ۱۸۱۴، امتیازی نیز دریافت نمود. به هر حال تمامی کوشش‌هایش ناموفق بود.

در ۱۸۰۴، دولت فرانسه حق امتیازی به نام "تامس استون و جیمز هندرسون"^۴ برای یک ماشین خیاطی صادر کرد و همان سال امتیازی به نام "اسکات جان دانکن"^۵ برای ماشین گلدوزی با سوزن‌های متعدد اختصاص یافت. هر دوی این اختراعات عقیم ماندند و خیلی زود به دست فراموشی سپرده شدند.

در حقیقت، اولین دستگاهی که به صورت کاربردی قادر به دوخت پارچه گردید توسط یک خیاط فرانسوی یعنی؛ "بار تلمی"

والتر هانت

تیمونیر^۶ در سال ۱۸۳۰ ارائه شده و حق امتیاز گرفت. مخترع این دستگاه بوسیله‌ی گروهی خشمگین از خیاطان فرانسوی در جریان آتش زدن کارگاهش کشته شد چون آنها می‌ترسیدند به دلیل این ابداع تازه بی‌کار شوند. سال ۱۸۳۴، مصادف بود با ساخت اولین ماشین خیاطی موفق در ایالات متحده‌ی آمریکا توسط "والتر هانت"^۷ که البته بعدها او از دریافت امتیاز منصرف گردید چراکه باور داشت این نوآوری موجبات بی‌کاری برای عده‌ای را فراهم می‌آورد (ماشین خیاطی هانت فقط به صورت خطوط مستقیم می‌دوخت). در حالی که هانت از حق امتیاز ماشینش صرف‌نظر کرده بود، "الیاس هاو"^۸ به جای او اولین حق امتیاز را گرفت (در ماشین خیاطی او از دو رشته نخ از دو منبع استفاده می‌شد). ماشین الیاس هاو دارای یک سوراخ روی سوزن بود. سوزن به روی پارچه جلو می‌رفت و در دیگر سوی پارچه یک حلقه درست می‌شد؛ سپس دومین رشته نخ از یک ماکو داخل حلقه می‌لغزید و کوک زنجیری ایجاد می‌شد. با همه‌ی این‌ها، الیاس هاو در مورد دفاع از اختراعش و بازاریابی این محصول دچار مشکل گردید.

شیوه دوخت با کوک زنجیری از آن پس در ماشین‌های دیگری مورد اقتباس قرار گرفت.

هلن آگوستا بلانچارد

ایزاک سینگر

از سوی دیگر دیکر ماشین دوخت والتر هانت نیز از کوک زنجیری با دو ماسوره و سوزن سوراخدار استفاده می‌کرد و این‌بار هم دادگاه از الیاس هاو حمایت کرد تا بالاخره هانت موضوع دریافت حق امتیاز را رها نمود. اگر وی اختراعش را به ثبت رسانیده بود، الیاس هاو دعوی را می‌بخت و ایزاک سینگر برنده می‌شد. در ۱۸۳۴، ماشین خیاطی والتر هانت توسط الیاس هاو ابداع مجدد شد و در سال ۱۸۴۶ حق امتیاز گرفت. ماشین خیاطی هاو، توسط چند نفر دیگر منجمه ایزاک سینگر، بزرگترین سازنده‌ی چرخ‌های خیاطی، الگوبرداری شد که اقامه‌ی دعوی‌های

دیگر از سوی الیاس هاو را به دنبال داشت. الیاس هاو در سال ۱۸۶۷ دارفانی را وداع گفت.

هلن آگوستا بلانچارد^۹ حق امتیاز اولین چرخ خیاطی کوک زیگ‌زاگ^{۱۰} را به نام خود ثبت کرد. ضمناً وی حق امتیاز ۲۸ ابداع دیگر را هم به دست آورد که از میان آنها می‌توان به ماشین دوخت کلاه، سوزن‌های جراحی، و اصلاحات متعدد در چرخ خیاطی اشاره کرد.

نخستین چرخ مکانیکی خیاطی در خط تولید کارخانه‌ی پوشاک مورد بهره‌برداری واقع شد. سال ۱۸۸۹ چرخ خیاطی برای استفاده‌ی در منزل طراحی و بازاریابی گردید. ۱۹۰۵ مصادف بود با کاربری گسترده از چرخ‌های خیاطی که با نیروی برق کار می‌کردند.

- 1-Charles Weisenthal
- 2-Thomas saint
- 3-Balthasar Krems
- 4-Josef Madersperger
- 5-Thomas Stone & James Henderson
- 6-Scott John Duncan
- 7-Barthelemy Thimonnier
- 8-Walter Hunt
- 9-Elias Howe
- 10-Helen Augusta Blanchard
- 11-Zig-zag stitch

منبع: en.wikipedia.org

۸۰ سالگی در ۱۸۸۹ میلادی درگذشت.